

TOIMINTAKERTOMUS 2020

SUOMEN ROOMAN-INSTITUUTTI

INSTITUTUM ROMANUM FINLANDIAE

VUODEN 2020 TOIMINTA PÄHKINÄNKUORESSA	3
I. HENKILÖKUNTA JA YHTEISTYÖVERKOSTOT.....	5
II. TIETEELLINEN TUTKIMUS.....	6
III. OPETUS	11
IV. TAITEELLINEN TOIMINTA	12
V. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS.....	12
VI. HALLINTO	14
VII. TALOUS.....	18
LIITTEET.....	20

Suomen Rooman-instituutti edistää ensisijaisesti antiikkiin ja Italiaan kohdistuvaa humanistista tutkimusta sekä taiteita, antaa opetusta sekä avustaa stipendiaatteja ja muita tutkijoita heidän työskentelyssään Italiassa. Instituutin tutkimusaloja ovat antiikin ja keskiajan historia, klassillinen filologia, arkeologia ja taidehistoria, mutta myös muu Italiaan kohdistuva humanistinen tutkimus. Suomen Rooman-instituutti aloitti toimintansa vuonna 1954, ja sen toimipaikkana on Suomen valtion säätiön hallintaan luovuttama Villa Lanten renessanssihuvi Roomassa. Instituuttia ylläpitää Suomessa rekisteröity säätiö Institutum Romanum Finlandiae sr.

VUODEN 2020 TOIMINTA PÄHKINÄNKUORESSA

INSTITUUTIN INDIKAATTOREITA 2020		
Henkilökuntaa Roomassa	6,5	henkilötyövuotta + harjoittelijat
Henkilökuntaa Suomessa	2,6	henkilötyövuotta
Järjestetyt tieteelliset tilaisuudet	14	kpl (2019: 18, 2018: 21)
Instituutissa järjestetyt kurssit	2	kpl (2019: 9, 2018: 6)
Osallistujia instituutissa järjestetyillä kursseilla	13	henkilöä (2019: 64, 2018: 56)
Opintopisteet (omat kurssit)	180	op (2019: 315, 2018: 324)
Henkilökunnan julkaisut (Kategoria A3 10 kpl, B1 1 kpl, B2 1 kpl, C1 1 kpl, C2 2 kpl, E1 3 kpl) ¹	18	kpl (2019: 13, 2018: 12)
Muut julkaisut (Kategoria A3 12 kpl, C2 1 kpl, D4 4 kpl)	17	kpl
Järjestetyt konsertit	4	kpl (2019: 9, 2018: 11)
Instituutissa asuneet	58	henkilöä (2019: 223, 2018: 228)
Instituutissa vierailleet (vieraskirjaan nimensä kirjoittaneet)	510	henkilöä (2019: 2001, 2018: 2316)
Yleisötilaisuuksien osallistujat	435	henkilöä (2019: 614)
Webinaarien osallistujat	734	henkilöä

Suomen Rooman-instituutin vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Italia oli ensimmäinen Euroopan maa, jossa koronavirus alkoi levitä laajasti helmikuussa 2020. Rajoitustoimenpiteet Roomassa ja matkustus-rajoitukset ja -suositukset Suomessa vaikuttivat lähes kaikkeen instituutin toimintaan vuoden aikana, erityisesti keväällä 2020, jolloin residenssitoimintaa ei voitu ollenkaan ylläpitää eikä yleisötilaisuuksia järjestää ja instituutin henkilökunta työskenteli pääosin kodeistaan käsin. Viime vuosina saavutettua toiminnan aktiivisuuden ja monipuolisuuden tasoa ei näin ollen pystytty säilyttämään, mutta instituutissa tehdyn tutkimuksen ja opetuksen perinteisesti korkeasta laadusta ei ole tingitty. Rooman-instituutti toteutti vuonna 2020 sille asetetut tavoitteet olosuhteet huomioon ottaen hyvin.

Tiede

Instituutti täytti tehtävänsä suomalaisen Italiaan kohdistuvan humanistisen tutkimuksen tärkeimpänä tutkimuslaitoksena. Henkilökunnan jäsenet ovat edistäneet omia tutkimushankkeitaan ja julkaisseet

¹ Julkaisuluokitus: A3 = vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli kirjan tai muun kokoomateoksen osana, B1 = vertaisarvioimaton kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä, B3 = vertaisarvioimaton tieteellinen kirjoitus, kirjan tai muun kokoomateoksen osa, C1 = Kustannettu tieteellinen erillisteos (monografia), C2 = Toimitettu tieteellinen teos, D4 = Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka -selvitys, E1 = yleistajuinen artikkeli

laajasti. Johtaja Arja Karivieren Suomen Akatemian projektiryhmän loppujulkaisu valmistui vuoden lopulla. Vuoden 2020 lopussa julkaistiin myös johtaja Arja Karivieren toimittama, kansainvälisen tutkijaryhmän kirjoittama *Life and Death in a Multicultural Harbour City – Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* -kirja instituutin Acta Instituti Romani Finlandiae -julkaisusarjassa. Instituutin tutkijalehtori Elina Pyy julkaisi kirjan *Women and War in Roman Epic* aikaisemmasta tutkimusprojektistaan ja instituutin edellisen johtajan Tuomas Heikkilän työryhmän julkaisu *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome* ilmestyi, molemmat Brillin kustantamina.

Instituutti edisti tieteenaloillaan suomalaisten tutkijoiden kansainvälistymistä ja kansallista verkostoitumista. Instituutissa asui ja työskenteli jälleen väitöskirjan tekijöitä ja eri alojen tutkijoita, joiden työ eteni instituutin tarjoamien mahdollisuuksien turvin. Instituutti järjesti verkkoluentoja ja -konferensseja, jotka mahdollistivat kansainvälisten tutkijoiden mukanaolon eri puolilta maailmaa ja toi instituutille myös uusia yleisöjä.

Instituutti oli aktiivinen erilaisten tieteellisten tapahtumien järjestämisessä, pääosin yhteistyössä koti- ja ulkomaisten tieteellisten tahojen ja verkostojen kanssa. Vuoden 2020 eniten näkyvyyttä saanut instituutin tutkimusprojekti oli Tampereen Museokeskus Vapriikin *Ostia, portti Roomaan* -näyttely. Vaikka näyttely olikin pandemian vuoksi vuonna 2020 yhteensä neljä kuukautta kiinni, siitä tuli Vapriikin historian suosituin näyttely, jossa ehti vierailta 137 000 kävijää. Näyttely toteutettiin yhteistyössä johtajan Suomen Akatemian ja Tampereen yliopiston projektin tutkijoiden ja kansainvälisen tutkijaryhmän, Parco Archeologico di Ostia Antican, Museo della Civiltà Romanan ja Rooman arkeologisten viranomaisten ja tutkijoiden kanssa.

Opetus

Instituutin toiminta täydentää ja tukee suomalaisten korkeakoulujen humanistista opetusta. Vuonna 2020 lähes kaikki instituutissa järjestettäväksi suunnitellut kurssit kuitenkin peruuntuivat pandemian vuoksi. Tämän vuoksi instituutin järjestämien kurssien tuottama opintopisteiden määrä oli aikaisempia vuosia huomattavasti matalampi (180 op). Instituutin johtajan tieteellinen työryhmä kuitenkin työskenteli instituutissa suunnitellusti neljä kuukautta tammi-toukokuussa. Kukin johtaja kokoaa työryhmän kautensa aikana järjestettyjen tieteellisten kurssien osanottajista.

Kulttuuri

Kulttuuritoiminnan rungon ovat normaalisti muodostaneet Villa Lantessa järjestetyt useat konsertit sekä instituutin taiteilijoitten aktiivinen toiminta. Vuonna 2020 instituutin ateljeessa työskenteli pandemian vuoksi vain kaksi taitelijaa. Kesäkaudella järjestettiin neljä konserttitapahtumaa.

I. HENKILÖKUNTA JA YHTEISTYÖVERKOSTOT

Henkilökunta Roomassa

Johtaja: prof. Arja Karivieri

Instituutin tutkijalehtori: FT Elina Pyy

Intendentti: FK Simo Örmä

Amanuenssi: FM Linda Jokela; perhevapaalla 1.12. alkaen, sijaisena FT Riikka Ala-Risku

Talonmies: Giovanni Zizi

Siivooja: Antonietta Berna

Puolipäiväinen siivooja: Michelina Di Nezza

Harjoittelijat: Magda Hukari 1.1.–31.5. ja FM Miika Hirvikoski 1.7.–30.11. (EDUFI-harjoittelijat)

Lisäksi palveluja ostettiin koko vuoden ajan seuraavilta tahoilta:

Tietoverkon huolto ja it-konsultointi: Barbara Mancini ja Stefano Nobili (Emme.bi.soft)

Italialaisten työntekijöiden palkka- ja verolaskelmat: SF Job Consulting

Puutarhanhoito: Natura e Architettura Ortolani

Henkilökunta Suomessa

Säätiön asiamies: FM Eeva Talvitie (työaika 90 %, 1.11. alkaen 80 %)

Projektitutkijat (Tiedeinstituuttien avoin tutkimusdata -hanke): FT Harri Kiiskinen (1.2.–31.7.), FT Manna Satama (50 %), FT Laura Nissin (60 % 17.8.–31.12.)

Projektitutkijat (Tiedeinstituuttien avoin tutkimusdata, pilottihankkeet): HuK Suvi Kivimaa (1.4.–30.6.) ja FM Sirpa Ollila (10.2.–9.5.)

Tärkeimmät yhteistyötahot

Instituutilla on vakiintunut, ainutlaatuinen asema suomalaisen korkeakouluverkon täydentäjänä ja osana Rooman tutkimuslaitosten verkostoa. Rooman-instituutin läheisimmät yhteistyökumppanit ovat suomalaiset ja italialaiset yliopistot, Rooman tieteelliset instituutit ja muut painopistealojemme tutkimuslaitokset. Johtaja Arja Karivieren Ostia-projektin keskeiset yhteistyökumppanit ovat Rooman alueen arkeologiset viranomaiset, Parco archeologico di Ostia antica, Sovrintendenza Capitolina ai Beni Culturali, Museo della Civiltà Romana ja Soprintendenza Speciale per i Beni Archeologici di Roma.

Instituutti oli aktiivisesti mukana Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkoston yhteistyössä. Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI) tarjosi taas instituutille ja säätiölle arvokasta apua erityisesti edunvalvontaan, hallintoon ja viestintään liittyvissä asioissa. Säätiön hallituksen puheenjohtaja Katariina Mustakallio on SKTI:n hallituksen jäsenen. Johtaja Arja Karivieri toimi vuonna 2020 tieteellisten instituuttien ryhmän puheenjohtajana ja asiamies Eeva Talvitie instituutisäätiöiden asiamiesten puheenjohtajana.

Roomassa tieteellistä yhteistyötä tehtiin sekä laajemmissa institutionaalisissa puitteissa että suoraan yksittäisten instituuttien välillä. Edellisessä yhteistoimintamuodossa tärkein foorumi oli Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma, joka kokoaa yhteen 38 ulkomaista ja italialaista instituuttia Roomassa. Instituutin johtaja on Unionen puheenjohtaja kaudella 2019–21. Lisäksi Suomen Rooman-instituutti oli aktiivinen Associazione Internazionale di Archeologia Classica ja instituuttien kirjastojen toimia koordinoivan Urbs-verkoston toiminnassa. Edellisessä instituutin johtaja on hallituksen jäsen, jälkimmäisessä intendentti on taloudenhoitajana.

Yksittäisistä Roomassa toimivista instituuteista yhteistoiminta oli tiiveintä Ruotsin- ja Norjan-instituuttien kanssa. Norjan-instituutin kanssa järjestettiin *Circolo Gianicolense* -seminaarisarja, jossa instituuteissa vierailevat tutkijat ja väitöskirjantekijät esittelivät käynnissä olevia tutkimusprojektejaan kansainväliselle yleisölle. Norjan- ja Ruotsin-instituuttien sekä British Schoolin kanssa yhteistyössä johtaja toimitti vuoden 2020 aikana julkaistavaksi *Trinacria, An Island Out of Time. International Archaeology in Sicily* -teoksen Oxbow Books -kustantamolle.

Yhteistyö Suomen Rooman- ja Pyhän Istuimen suurlähetystöjen kanssa oli läheistä halki vuoden. Sen muodoista mainittakoon pyhän Henrikin messun ympärillä olleet ekumeeniset tilaisuudet tammikuussa sekä jäsenyys *Team Finland* -verkostossa. Instituutti isännöi vuoden alussa Villa Lantessa arvovieraita yhdessä Rooman-suurlähetystön kanssa. Instituutti osallistui myös pohjoismaisten suurlähetystöjen kanssa yhteispohjoismaisen elokuvafestivaalin *Nordic Film Festivalin* järjestelyihin. Instituutin johtaja osallistui ulkoministeriön viestintäosaston pressipäiville helmikuussa Helsingissä.

Instituutin italialainen ja suomalainen ystäväyhdistys ovat erityisellä sijalla yhteistyötahojen joukossa. Amici di Villa Lante al Gianicolon kanssa järjestettiin tieteellisiä esitelmiä, mutta perinteinen kevätretki jouduttiin perumaan koronavirustilanteen vuoksi. Amicit ovat tärkeällä sijalla, kun instituutti pyrkii saamaan mahdollisimman laajan kosketuksen Roomaan ja Italiaan.

Kotimaisen Villa Lanten ystävien (VLY) taloudellinen ja moraalinen tuki instituutin työlle oli arvokasta. VLY on jo pitkään myöntänyt vuosittain stipendin yhdelle nuorelle lupaavalle tutkijalle, jolle instituutti puolestaan mahdollistaa työtilat ja tieteellisen verkoston Roomassa. VLY:n vuosikirja on myös hyvä väylä tehdä instituuttia ja siellä suoritettavaa tutkimusta tutuksi Suomessa. Instituutin johtaja ja intendentti pitivät etäesitelmät VLY:n Vino Novello -tilaisuudessa marraskuussa, ja tutkijalehtori on VLY:n hallituksen jäsen.

II. TIETEELLINEN TUTKIMUS

Johtaja Arja Karivieri

Instituutin johtaja, prof. Arja Karivieri keskittyy omassa tutkimusprojektissaan antiikin Rooman satamakaupunkien Ostian ja Portuksen kehitykseen myöhäisantiikista varhaiselle keskiajalle. Keskeisenä kysymyksenä on Ostian ja Portuksen kaupunkien varhaiskristillisten kirkkojen ja seurakuntien historia. Varhaiskeskiaikaisten kirjallisten lähteiden ja arkeologisen materiaalin analyysillä selvitetään, mikä oli

alueen seurakuntien suhde Rooman katoliseen kirkkoon ja koko alueen pyhimyskulttien ja pyhiinvaellusten kehitykseen. Johtajalla oli päävastuu projektin kuudesta opiskelijasta koostuvan tieteellisen työryhmän työskentelyn suunnittelusta, toteutuksesta ja työnohjauksesta.

Karivieri osallistui Tampereen yliopistossa järjestettyihin *Antiikintutkimuksen päiviin* (24.–25.1.). Hän toimi siellä session puheenjohtajana, vastasi osallistujien käynnistä Vapriikin Ostia-näyttelyssä yhdessä hallituksen puheenjohtajan Katariina Mustakallion kanssa ja piti seminaarin loppupuheenvuoron.

Karivieren vuosina 2015–19 johtama Suomen Akatemian kansainvälinen tutkimusprojekti yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa saatiin päätökseen. Projektin tärkeä osatulos oli Vapriikin museokeskuksen *Ostia, portti Roomaan* -näyttely Tampereella. Tutkimusprojektin päätulokset, kansainvälisen tutkijaryhmän 50 artikkelia ja näyttelyn esinekatalogi julkaistiin Suomen Rooman-instituutin *Acta*-sarjassa vuoden lopussa (vol. 47, 602 sivua). Karivieren muihin tutkimushankkeisiin kuuluu myös yhteistyö Svenska Pompeijiprojektin (SPP) kanssa Pompejin Casa di Cecilio Giocondon loppujulkaisuun liittyen.

Karivieri ohjasi kolmea väitöskirjan tekijää Tukholman yliopistossa. Karivieren ohjaaman Therese Emanuelsson-Paulsonin väitös oli Tukholman yliopiston antiikintutkimuksen oppiaineessa huhtikuussa 2020. Karivieri oli Outi Sihvosen (Tampereen yliopisto) väitöskirjan esitarkastaja ja jäsen arvolausetoimikunnassa sekä Ilkka Kuivalaisen (Helsingin yliopisto) väitöskirjan esitarkastaja ja vastaväittäjä. Hän toimi lausunnon antajana Wienin yliopiston REWIRE-ohjelmassa (Reinforcing Women in Research, Postdoctoral Fellowship Programme for Female Researcher) syksyllä 2020 ja Puolan Tiedeakatemian (National Science Center, Poland) yhden projektihakemuksen vertaisarvioijana. Lisäksi Karivieri oli vertaisarvioija tieteellisen julkaisusarjan *Journal of Roman Archaeology* yhdelle artikkelikäsikirjoitukselle.

Karivieri toimi hallituksen jäsenenä järjestöissä Associazione Internazionale di Archeologia Classica, Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma ja Amici di Villa Lante al Gianicolo sekä Rooman 38 instituutin kattojärjestön Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma puheenjohtajana kaksivuotiskautena 2019–2021. Yhdessä intendentti Simo Örmän kanssa Karivieri on Villa Lanten rakennuttajan Baldassarre Turinin ja Pescian piispanistuimen 500-vuotisjuhlakomitean jäsen. Prof. Karivieri osallistui vuonna 2020 Finska Vetenskaps-Societetenin humanistisen osaston jäsenenä seuran toimintaan ja piti seuran kuukausikokouksessa esitelmän 19.10. *Vetenskapliga metoder i studiet av Roms hamnstad Ostia*.

Karivieri osallistui lisäksi vuonna 2020 kahteen kansainväliseen tieteelliseen konferenssiin järjestäjänä tai puhujana: 21.–23.2. hän esitteli tieteellisen työryhmänsä kanssa Vapriikin Ostia-näyttelyä Firenzen TourismA-messuilla yhteistyössä Parco Archeologico di Ostia Antica ja Museokeskus Vapriikin kanssa. Projektitutkimuksen tuloksia ja näyttely esiteltiin 21.2. samassa yhteydessä tieteellisessä Ostia-seminaarissa. Karivieri piti myös esitelmän *Women in the Dress of Isis in Greece and Rome: New Light on the Knotenpalla Dress* instituutin verkkoseminaarissa *Egitto in ottica romana. Indagini sulla cultura materiale* syyskuussa.

Karivieri julkaisi vuonna 2020 seitsemän vertaisarvioitua tieteellistä artikkelia toimittamassaan teoksessa *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity*, kaksi muuta tieteellistä vertaisarvioitua artikkelia ja kaksi yleistajuista artikkelia (ks. [Liite 1](#)).

Tutkijalehtori Elina Pyy

Tutkijalehtori, FT Elina Pyy'n tutkimusprojekti käsittelee seksuaalisen väkivallan narratiiveja kreikkalais-roomalaisessa mytologiassa ja myyttien variaatioita antiikin kirjallisuudessa ja nykypäivän elokuva- ja tv-fiktiossa. Vuonna 2020 Pyyllä oli pandemiatilanteesta johtuen runsaasti tutkimusaikaa, jonka hän käytti

paitsi projektiinsa kuuluvien artikkelien valmisteluun myös projektin teoreettisen viitekehyksen vahvistamiseen.

Pyy käytti tutkimusaikaa myös projektin ulkopuoliseen tieteelliseen työskentelyyn, muun muassa tekemällä monografiaansa *Women and War in Roman Epic* varten uudet latina–englanti-käännökset käyttämistään osioista Vergiliuksen, Lucanuksen, Statiuksen, Silius Italicuksen ja Valerius Flaccuksen epiikasta.

Elina Pyy julkaisi vuonna 2020 monografian *Women and War in Roman Epic* (Brill 2020). Lisäksi Pyy kirjoitti konferenssijulkaisuihin kutsuttuna kirjoittajana kaksi uutta artikkelia: “Maternal Absence and Heroic Identity in Virgil’s *Aeneid*” ja “Hellenistic Queen as the Absolute Other”. Hän myös viimeisteli kolmannen, jo edellisenä vuonna aloitetun artikkelin “Gender, Sexuality and the Body”. Näistä ensin mainittu julkaistiin vuoden 2020 aikana; muiden artikkelien odotettu julkaisuaika on vuonna 2021 (ks. [Liite 1](#)).

Intendentti Simo Örmä

Intendentin työnkuvaan kuuluivat instituutin yleishallinto, kirjasto, kiinteistöhuolto ja kulttuuritoiminta. Lisäksi hän hoiti Amici di Villa Lante al Gianicolo -ystävähdistyksen pääsihteerin tehtäviä ja toimi oman toimensa ohella Suomen Pyhän istuimen suurlähetystön toimistonhoitajana. Simo Örmä on kirjastoverkko URBSin varainhoitaja. Näiden tehtävien ohella hän on myös toimittanut Arja Karivieren juhlakirjan ja julkaissut tieteellisiä ja yleistajuisia artikkeleita (ks. [Liite 1](#)).

Muut tutkimushankkeet

Tiedeinstituuttien avoin tutkimusdata -hanke oli Rooman, Ateenan, Lähi-idän ja Japanin tiedeinstituuttien yhteishanke 15.12.2017–31.12.2020. Hankkeen aikana kartoitettiin tutkimusaineistojen digitoinnin, digitaalisen säilytyksen ja avoimen jakamisen parhaat käytännöt. Selvitystyötä hyödyntäen laadittiin ohjeistus instituuttien tutkijoille ja instituuttien tutkimushallintoon sekä suosituksia instituutteja ylläpitäville taustasäätiöille kansainvälisesti ja kansallisesti tärkeiden tutkimusaineistojen hallintaan, säilyttämiseen ja jakamiseen. Rooman, Ateenan ja Lähi-idän instituutit toteuttivat hankkeen aikana omat pilottiprojektinsa. Vuoden aikana hankkeen puitteissa järjestettiin Semanttinen web arkeologisessa tutkimuksessa -etätahtuma 20.10. ja Aineistohallinnan konkretiaa humanisteille -etäkoulutuspäivä 24.11. Hankkeen loppuseminaari järjestettiin myös etätahtumana 16.12.

Hankkeen kokonaisbudjetti oli n. 390 000 euroa, josta OKM rahoitti erityisavustuksella 310 000 euroa. Rooman-instituutti johti ja hallinnoi hanketta. Hankkeen projektitutkijoina vuonna 2020 toimivat FT Manna Satama, FT Harri Kiiskinen (31.7. asti) ja FT Laura Nissin (17.8. alkaen). IRF:n edustajina hankkeen ohjausryhmässä toimivat vuonna 2020 säätiön hallituksen varapuheenjohtaja Kirsi Saarikangas (ohjausryhmän puheenjohtaja) ja instituutin johtaja Arja Karivieri. HuK Suvi Kivimaa luetteloi Ostia-projektin valokuvamateriaalin metadataa hankkeen pilottiprojektin tutkijana kolmen kuukauden ajan, ja FM Sirpa Ollila työskenteli Bolli Doliari -pilottihankkeessa myös kolmen kuukauden ajan. Hankkeesta on laadittu erillinen loppuraportti, ja sen tuotoksina julkaistut asiakirjat ovat avoimesti saatavilla Zenodo-alustalla (ks. [Liite 1](#)).

Vuoden 2020 aikana valmistui myös pohjoismaisten instituuttien yhteisiin kaivauksiin perustuva julkaisu *A Roman Villa by Lake Nemi. The architecture. The Nordic Excavations by Lake Nemi, loc. S. Maria* (1998–2002), (toim. Mette Moltesen & Birte Poulsen). Instituutin entinen tutkijalehtori Eeva-Maria Viitanen on kirjoittanut julkaisuun kaksi omaa artikkelia ja kolmannen artikkelin yhteistyössä Harri Kiiskisen kanssa. Kiiskiseltä on julkaisussa myös yksi artikkeli, jonka kirjoittamista instituutti rahoitti (ks. [Liite 1](#)).

Lisäksi instituutin entisen johtajan, prof. Tuomas Heikkilän työryhmän tutkimustulokset julkaistiin teoksessa *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*

(Brill 2020). Heikkilän ohella teoksen kirjoittajina ovat työryhmän jäsenet Marko Halonen, Holger Kaasik, Urpo Kantola, Jasmin Lukkari ja Saku Pihko.

Instituutin oma tieteellinen julkaisutoiminta

Instituutin omassa *Acta Instituti Romani Finlandiae* -julkaisusarjassa julkaistiin 47. nide: *Life and Death in a multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through the Late Antiquity* (toim. Arja Karivieri, 602 s.).

Eva Margareta Steinbyn toimittamaa, instituutin kotisivuilla olevaa tiilileimaindeksiä *Bolli doliari romani* täydennettiin vuoden mittaan edelleen.

Stipendiaatit

Säätiö Institutum Romanum Finlandiae myöntää vuosittain apurahan kolmelle nuorelle tutkijalle instituutissa työskentelyyn. Perinteikkäin apurahoista on Wihurin stipendi, jota on jaettu yhteistyössä Jenny ja Antti Wihurin rahaston kanssa vuodesta 1965 lähtien. Föreningen Konstsamfundetin kanssa on sovittu stipendiyhteistyöstä vuosina 2017–21 (Amos Anderson -stipendiaatti). Säätiö käyttää myös oman sijoitusvarallisuutensa tuottoja stipenditoimintaan (post doc -stipendiaatti). Lisäksi instituutti tarjoaa puitteet Villa Lanten Ystävät ry:n stipendiaatin tutkimustyölle.

Wihurin stipendiaatit

FM Roosa Kallunki (Tampereen yliopisto, Villa Lantessa 12.3. saakka) työskenteli väitöskirjansa ”Children in Roman Religion: Participation, Agency and Lived Religion” parissa. Kallungin stipendiaattikausi keskeytyi koronaviruspandemian vuoksi maaliskuussa 2020. Hänen on tarkoitus palata Roomaan myöhemmin saattamaan stipendikautensa päätökseen.

FM Miika Remahl (Helsingin yliopisto, 1.9. alkaen) tekee väitöskirjaansa aiheesta ”The Image of Lion in Hunting Settings in Literary and Visual Sources in Hellenistic and Roman Imperial Times” ja on tehnyt kirjastotyöskentelyn ohessa syksyn aikana tutkimusmatkan Pompejin ja Herculanaeumin kaivauksille.

Post doc -stipendiaatti

FT Miikka Tammisen (Tampereen yliopisto) post doc -tutkimus koskee islaminvastaista vihapuhetta keskiaikaisissa lähteissä 1200-luvulta 1400-luvulle. Hän ei päässyt vuoden aikana Roomaan mutta piti aiheesta verkkoesitelmän Circolo Gianicolense -sarjassa ja oli vieraana Parlatorio-podcastissa.

Amos Anderson -stipendiaatti

Dr. Frederick Whitling (väitellyt Firenzen European University Institutesta) työskenteli tutkimusprojektinsa *Gustaf VI Adolf som arkeolog och kulturmecenat* parissa Roomassa 27.11. alkaen maaliskuun 2021 loppuun saakka.

Villa Lanten ystävien stipendiaatti

FM Anna Repo (Helsingin yliopisto) tutkii renessanssin ruoan ja kulttuurin suhdetta ennen kaikkea Pohjois-Italiassa. Hän työskenteli Roomassa 17.–24.2. ja 13.6.–30.7. Repo kertoi tutkimusaiheestaan myös Parlatorio-podcastissa.

Tieteelliset seminaarit ja esitelmät

Instituutissa järjestetään säännöllisesti italian- ja englanninkielisiä seminaareja sekä tieteellisiä ja yleistajuisia esitelmiä. Ne on suunnattu toisaalta Rooman kansainväliselle, humanistisesta tutkimuksesta

kiinnostuneelle yleisölle ja toisaalta Rooman myös ulkopuolelta kutsuttavalle tieteelliselle yleisölle. Toiminnan tavoitteena on pitää yllä ja lisätä suomalaisen tutkimuksen tunnettuutta ja hyvää mainetta Rooman kansainvälisessä tiedeyhteisössä sekä edistää instituutin tutkimushankkeita.

Vuonna 2020 järjestettiin kaksi esitelmätilaisuutta Villa Lantessa ja yksi esitelmätilaisuus instituutin ulkopuolella tammi-helmikuussa sekä kuusi verkkoseminaaria tai -esitelmää pääasiassa syksyllä. Myös instituutin vuosittainen Konstsamfundetin tuella järjestettävä Amos Anderson -esitelmä järjestettiin verkossa joulukuussa, ja tallenne esitelmästä julkaistiin instituutin YouTube-kanavalla. Esitelmän piti professori Judith Herrin (King's College London). Lisäksi yhteistyössä Norjan-instituutin kanssa järjestettiin syksyllä viisi Circolo Gianicolense -seminaaria.

Luettelo tieteellisistä seminaareista ja esitelmistä löytyy liitteessä (ks. [Liite 2](#)).

Residenssitoiminta

Instituutin keskeinen toimintamuoto suomalaisen tutkimus- ja opetusjärjestelmän täydentäjänä on tieteellisen residenssin ylläpitäminen. Se mahdollistaa tutkijoille, opiskelijoille ja eri kulttuurin alojen edustajille edullisen asumisen Roomassa. Lisäksi residenssi tarjoaa kirjaston ympärivuorokautiset palvelut ja tutkimuksen tukipalvelut (mm. suosituskirjeet kirjastoihin, arkistoihin ja arkeologisiin kohteisiin). Vuonna 2020 residenssitoimintaa pystyttiin ylläpitämään normaalisti koronapandemian ja siihen liittyneiden matkustusrajoitusten ja -suositusten vuoksi vain maaliskuun puoliväliin asti. Residenssitoiminta oli kokonaan keskeytyksissä maaliskuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla residenssitoimintaa on taas pystytty harjoittamaan, mutta residenssivieraita on ollut merkittävästi normaalia vuotta vähemmän.

Villa Lantessa asui toimintavuonna 58 asukasta, jotka olivat tutkijoita, opiskelijoita, arkkitehtejä, toimittajia, kirjailijoita tai muita kulttuurivaikuttajia. Instituutti tarjoaa normaalisti majoituksen Villa Lantessa kerrallaan 13 henkilölle sekä ateljeen asuntoineen yhdelle kuvataiteilijalle. Instituuttiin kuuluvassa Via Faldan asuntolassa voi asua kerrallaan neljä instituutin vierasta.

Säätiön ja instituutin toiminnan vaikuttavuus on humanistiselle alalle tyypillisesti pitkäkestoista. Instituutissa tehty tutkimustyö on usein aineistojen keruuta arkistoista ja kirjastoista, ja sillä luodaan pohjaa vuosiksi eteenpäin. Esimerkiksi väitöskirjojen valmistuessa työ Rooman-instituutissa on tehty vuosia aiemmin. Tutkijavierailujen tuloksena syntyvien julkaisujen mittaaminen on vaikeaa, mutta instituutin vaikutus sen päätutkimusalojen tutkimus- ja opetustoimintaan Suomessa on huomattavasti laajempaa kuin instituutin oman henkilökunnan julkaisut.

Kirjasto ja arkisto

Instituutti ylläpitää 21 500 nidettä kattavaa tieteellistä kirjastoa, jonka painopisteinä ovat Rooman topografia, antiikin ja keskiajan historia, arkeologia sekä klassillinen filologia. Kirjasto on tietoverkko URBS:n (www.web.reteurbs.org) aktiivinen jäsen. Kirjastoverkko URBS käyttää Kohan open source-luettelointiohjelmia. Lisäksi kirjasto on Rooman tieteellisten kirjastojen yhteisluettelo URBISin jäsen (www.urbis-libnet.org/vufind).

Kirjasto on ollut suuren osan vuotta suljettu ulkopuolisilta käyttäjiltä pandemian vuoksi. Sen sijaan entistä enemmän on toimitettu julkaisuja skannattuina muille kirjastoille ja yksityisille tutkijoille.

Kirjaston kokoelma karttui vuoden aikana 205 niteellä. Uusia kirjoja hankittiin ostoin ja vaihtosuhteitten kautta, mutta suuri osa uutuuksista saatiin lahjoituksina. Lista lahjoittajista liitteenä.

III. OPETUS

Instituutti saattoi koronaviruspandemian vuoksi järjestää vuoden 2020 aikana vain johtajan työryhmän neljän kuukauden työskentelyperiodin. Lisäksi instituutissa toteutettiin Turun yliopiston klassillisten kielten kurssi tammikuussa. Instituutin työryhmään ja Turun yliopiston kurssille osallistui yhteensä 13 henkilöä. Instituutin kurssien tuottama opintopistemäärä on 180.

Instituutin kurssien ja niiden osallistujien taso pyritään pitämään mahdollisimman korkeana. Instituutin johdantokurssin ja tieteellisen kurssin tavoitteeksi on asetettu antiikin- ja keskiajantutkimuksen eri tutkimusmenetelmien monipuolinen ja asiantunteva opetus ja käyttö kurssilla. Instituutin kurssien sisältöihin liittyvien tavoitteiden ohella yleisenä päämääränä on kannustaa nuoria lahjakkuuksia tutkijanuralle ja antaa urapolusta realistinen käsitys. Kurssit ovat hakijamäärien valossa houkuttelevia ja hakemuksia instituutin järjestämälle kurssille tuli kiitettävästi. Syyskuun johdantokurssille, joka siirrettiin pandemiatilanteen vuoksi vuodelle 2021, valittiin 30 % hakijoista (8 kpl 27 hakijasta).

Waldemar von Frenckells stiftelsen rahoittaman arkkitehtuurikurssin Grand Tour 2019–20 opiskelijat ja kurssinvetäjä arkkitehti Juhana Heikonen ovat vuoden aikana työstäneet kurssijulkaisua, joka ilmestyy vuonna 2021.

Instituutin opetus on suunniteltu täydentämään ja tehostamaan suomalaisten yliopistojen antiikin ja keskiajan kielten, kulttuurin ja historian sekä arkkitehtuurin historian opetusta kaikilla tasoilla. Suhteellisten pienten tieteenalojen metodiopetusta ja tutkijakoulutusta on järkevää järjestää keskitetysti näiden alojen kaikille opiskelijoille. Kurssien osanotto on valtakunnallista.

IV. TAITEELLINEN TOIMINTA

Koronaviruspandemian vuoksi taiteilijan ateljee on ollut suuren osan vuotta tyhjänä. Villa Lanten ateljeessa työskentelivät vuoden aikana kuvataiteilijat Paavo Rabinä (3.2.–26.2.) ja Eeva-Riitta Eerola (3.–30.9.). Eerola työskenteli Roomassa Jenny ja Antti Wihurin rahaston työskentelyapurahalla.

Konserttisarja *L'Orecchio di Giano* maestro Flavio Colusson johtaman Ensemble Seicentonovecenton kanssa pystyttiin järjestämään 19. kerran, vaikkakin typistettynä kolmen konsertin sarjana. Ainoastaan yksi konsertti pystyttiin pitämään Villa Lantessa syyskuussa ulkoilmakonserttina, eikä kukaan jo varatuista suomalaismuusikoista päässyt paikalle (ks. [Liite 3](#)).

Instituutti osallistui viestintäpanoksellaan Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien yhteiseen Together Alone -ohjelmahakuun, jolla pyrittiin turvaamaan kansainvälisen yhteistyön jatkuvuutta ja taiteilijoiden toimeentuloa koronapandemian aikana. Hankkeeseen valitut teokset koottiin verkkoalustalle <https://www.togetheralonefi.com>. Instituutti oli mukana toteuttamassa 29.8. järjestettyä Together Alone -ulkoilmanäytöstä, jossa neljä koronapandemian aiheuttamassa poikkeustilassa syntynyttä videoteosta esitettiin Musiikkitalon edustalla Helsingissä.

V. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Instituutin tärkeimmät yhteiskunnallisen vaikuttamisen muodot ovat sen tieteellinen toiminta, siitä tiedottaminen, residenssitoiminnan kautta syntyvät tutkijaverkostot ja osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun. Instituutti vaikuttaa tiedeyhteisön ulkopuolella osallistumalla opettajien täydennyskoulutukseen vuosittaisella opettajakurssilla sekä tiedekasvatukseen esittelemällä toimintaansa yläkoulun ja lukion latinanluokkien opintomatkoille.

Tieteen popularisointi

Instituutin johtajan Ostia-projektin tutkimusta on esitelty suurelle yleisölle 31.10.2019 avautuneen Ostia, portti Roomaan -näyttelyn yhteydessä sekä Ostia-projektin jäsenten ohjaamalla opastetuilla kierroksilla Museokeskus Vapriikissa että useilla luennoilla Vapriikissa vuoden 2020 aikana. Projektin jäsenet pitivät yleisöluentoja myös yhteistyössä Tampereen seudun työväenopiston kanssa. Näyttely sai pandemian vuoksi jatkoaikaa Italian viranomaisilta vuoden loppuun saakka. Vaikka näyttely oli pandemian vuoksi kiinni vuoden 2020 aikana neljä kuukautta, se keräsi Vapriikin historian ennätysyleisön, 137 000 kävijää.

Instituutti otti vuonna 2020 käyttöön uuden kanavan tieteen popularisoimiseen julkaisemalla Parlatorio-podcastin, jota juontaa tutkijalehtori Elina Pyy. Hän vastasi podcastin suunnittelusta, käsikirjoittamisesta ja toteuttamisesta yhteistyössä Jaksomedian kanssa. Vieraana podcastissa on tieteen, taiteen ja sivistyksen kentän kiinnostavimpia ihmisiä. Parlatorio tarjoaa tietoa antiikista, mutta myös uusia näkökulmia tämän päivän elämään, maailmaan ja suuriin haasteisiin. Podcastia voi kuunnella yleisimmissä podcastpalveluissa ja instituutin kotisivujen kautta. Podcastin ensimmäisen kauden jaksoista ensimmäiset kolme ilmestyivät vuoden 2020 puolella ja sarja jatkuu alkuvuonna 2021 viidellä jaksolla (ks. [Liite 4](#)). Vuoden 2020 aikana julkaistua kolmea jaksoa oli kuunneltu vuoden loppuun mennessä 733 kertaa.

Instituutti osallistui 16.1. Tieteiden yöhön Helsingissä yhdessä Ateenan- ja Lähi-idän instituuttien kanssa. Rooman-instituuttia tilaisuudessa edusti tutkijalehtori Elina Pyy esitelmällä ”Kohtalokkaan naisen myytti: Kleopatra länsimaisessa mielikuvituksessa”. Kuulijoita oli paikalla n. 70.

Tutkijalehtori Elina Pyy esitteli myös instituutin tarjoamia opiskelu- ja työmahdollisuuksia 4.12. Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien verkkotapahtumassa ”Mahdollisuuksia opiskelijoille ja tutkijoille suomalaisissa tiedeinstituuteissa”, jossa osallistujia oli 86.

Instituutin viestintä ja näkyvyys

Instituutti oli esillä perinteisessä mediassa eli sanomalehdissä, televisiossa ja radiossa myös vuonna 2020. Erityisesti Tampereen Ostia-näyttely nousi esiin suomalaisessa mediassa. Kaiken kaikkiaan mediaosumia niin suomalaisessa kuin italialaisessakin mediassa oli yhteensä parikymmentä (ks. [Liite 5](#)).

Vuonna 2020 instituutin viestinnässä käytettiin aktiivisesti omia verkkosivuja (irfrome.org), Facebook-, Instagram- ja Twitter-tilejä, Fenestra Finnorum -blogia sekä sähköisiä uutiskirjeitä. Instituutti on ollut näkyvillä myös SKTI:n uutiskirjeessä. Instituutin viestintää pystyttiin vuonna 2020 suunnittelemaan ja toteuttamaan aikaisempia vuosia aktiivisemmin ja järjestelmällisemmin, koska tähän oli käytettävissä myös amanuenssin työpanos. Instituutin viestintä tavoittikin vuonna 2020 huomattavasti enemmän yleisöä kuin koskaan aiemmin.

Sosiaalinen media on keskeinen osa instituutin aktiivista viestintää. Se tavoittaa Suomessa tärkeimmän

kohderyhmämme, alojemme tutkijat ja niistä kiinnostuneet, jo kohtuullisen hyvin. Viestinnän keskeisinä päämäärinä on kiinnittää huomio instituutissa tehtävään korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen ja kulttuurityöhön sekä saattaa instituutin tarjoamat mahdollisuudet kohderyhmiemme tietoon. Lisäksi tavoitteemme on vaikuttaa yleisesti suomalaisen yleisön tietoisuuteen koskien painopistealojemme humanistista tutkimusta sekä italialaisen yleisön suomalaista tutkimusta ja kulttuuria koskevaan tuntemukseen.

VERKKOVIESTINNÄN INDIKAATTOREITA 2020		
Verkkosivut (irfrome.org)	78 982	yksittäisiä kävijöitä (eri IP-osoitteista) (vrt. 2019: 82 625, -4,4%).
Sosiaalisen median päivitykset, yhteensä	370	kpl (2019: 245, 51 % kasvu),
Facebook-sivut (@IRF.Rome)		
- Seuraajat	3085	kpl (2019: 2833, +8,9 %)
- Tykkäykset	3013	kpl (2019: 2773, +8,7 %)
- Julkaisut	189	kpl (2019: 131)
Instagram-tili (IRF_Rome)		
- Seuraajat	1652	kpl (2019: 1327, +24,5 %)
- Julkaisut yhteensä	95	kpl (2019: 86)
Twitter-tili (@IRF_ROME)		
- Seuraajat	878	kpl (2019: 719, +22,1 %)
- Julkaisut	86	kpl (2019: 28)
Fenestra Finnorum -blogi		
- Yksittäiset kävijät	3437	kpl (2019: 3181, +8,0%)
- Julkaistut tekstit (ks. Liite 6)	14	kpl (2019: 8)

Villa Lante käyntikohteena

Pandemian vuoksi instituutin rakennus, renessanssihuvila Villa Lante, oli suljettuna vierailijoilta maaliskuun alusta kesäkuuhun ja uudelleen marraskuun alusta lähtien. Instituutissa vierailleista kävijöistä (italialaisista ja suomalaisista matkailijaryhmistä, koululaisryhmistä ja yksityisistä matkailijoista) 510 kirjoitti nimensä vieraskirjaan vuonna 2020.

Erityisistä vierailuista mainittakoon 20.1. ekumeeninen delegaatio Henrikinpäivän messun yhteydessä (piispa Teemu Laajasalo, asianhoitaja Marco Pastinato ja metropoliitta Elia seurueineen) ja 6.2. Suomen kunniakonsulit Italiassa.

VI. HALLINTO

Säätiö Institutum Romanum Finlandiae

Säätiö Institutum Romanum Finlandiae sr on perustettu vuonna 1938 ylläpitämään ja kehittämään suomalaista tieteellistä instituuttia Roomassa.

Säätiön tavoitteena on kehittää Suomen Rooman-instituutin toimintaa Suomen merkittävimpiä ulkomailla toimivana tiedeinstituuttina ja keskeisten alojensa johtaviin kuuluvana tutkimuslaitoksena Roomassa. Säätiö pyrkii myös nostamaan yleisesti humanististen alojen näkyvyyttä ja arvostusta. Säätiön toimintaa ohjaa kaudelle 2017–2022 määritelty strategia, jossa kehittämiskohteiksi nähdään avoin tiede ja tutkimuksen infrastruktuurit, julkaisutoiminnan näkyvyys ja vaikuttavuus sekä kestävä rahoitus pohja.

Säätiö arvioi, että sekä sen omaa että instituutin toimintaa voidaan jatkaa sääntöjen ja noudatetun toimintakäytännön puitteissa. Säätiön harjoittama tutkimus- ja kehitystoiminta jatkuu vähintään tässä toimintakertomuksessa esitetystä laajuudesta. Säätiön taloudellinen tilanne on hyvä, mutta instituutin toiminta on riippuvainen opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksesta.

Valtuuskunta

Säätiön ja Roomassa sijaitsevan instituutin toimintaa tukee ja omalta osaltaan edistää säätiön valtuuskunta. Vuonna 2020 säätiön valtuuskuntaan kuului 38 jäsentä. Valtuuskunnan kevätkokousta ei järjestetty koronaviruspandemian vuoksi, ja syyskokous järjestettiin 2.11. etäkokouksena. Valtuuskunnan jäsenille ei maksettu tehtäviensä hoidosta palkkioita.

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Timo Viherkenttä ja varapuheenjohtajina yliasiamies emerita Heleena Savela ja ylikirjastonhoitaja emeritus Kai Ekholm. Valtuuskunnan sihteerinä toimii säätiön asiamies.

Muut valtuuskunnan jäsenet vuonna 2020 olivat Elina Anttila, Hellevi Arjava (elinikäinen jäsen), Kaj-Gustaf Bergh, Tuija Brax, Christer Bruun, Risto Cantell, Marcus Castrén, Cecilia af Forselles, Päivi Happonen, Erkki Helaniemi, Paavo Hohti, Eero Hämeenniemi, Esa Hämäläinen, Kristina Kaihari, Arja Karivieri (itseoikeutettu jäsen), Petteri Karttunen, Jukka Kola, Hille Korhonen, Tero Laaksonen, Tuomas M.S. Lehtonen, Paavo Lipponen, Pekka Merilampi, Outi Merisalo, Marjo Miettinen, Heikki Pihlajamäki, Kari Raivio, Mari Rantanen, Aino Sallinen, Liisa Savunen, Virpi Seppälä-Pekkanen, Eva Margareta Steinby, Marjo Timonen, Raija Vahasalo, Ritva Viljanen ja Thomas Wilhelmsson.

Valtuuskunta ei toimi säätiölain mukaisena hallintoneuvostona. Valtuuskunnan jäsenet eivät siten ole kuuluneet valtuuskunnan jäsenen tehtävän johdosta säätiön lähipiiriin.

Hallitus

Säätiön asioita hoitaa, sitä edustaa ja sen päätösvaltaa käyttää sen hallitus, johon kuuluu valtuuskunnan puheenjohtaja itseoikeutettuna ja lisäksi yhdeksän valtuuskunnan neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi dosentti Katariina Mustakallio ja varapuheenjohtajina toimitusjohtaja Jussi Laitinen ja professori Kirsi Saarikangas. Hallituksen muut jäsenet olivat työelämäprofessori Timo Viherkenttä (valtuuskunnan puheenjohtaja), professori Ulla-Maija Forsberg, professori Marjo Kaartinen, professori Mika Kajava, professori Mika Lavento, intendentti Ira Westergård ja OTT Sakari Wuolijoki. Hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Kokouksista neljä oli koronaviruspandemian vuoksi etäkokouksia ja kaksi oli sähköpostikokouksia. Hallituksen sihteerinä toimii säätiön asiamies.

Hallituksen jäsenille ei makseta tehtävän hoidosta palkkioita, mutta pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuville jäsenille on korvattu kohtuulliset matkakulut kokouksiin. Hallituksen kokousten matka- ja tarjoilukulujen yhteenlaskettu arvo oli 194,62 euroa. Lisäksi hallituksen jäsenet saivat huomionosoituksia yhteensä 518 euron arvosta. Säätiön hallituksen ja valtuuskunnan kokouksissa on tavanomaiset, kohtuulliset kokoustarjoilut.

Hallituksen jäsen Kirsi Saarikangas yöpyi instituutissa 3.–29.2. Hallituksen jäsenille asumisoikeus myönnetään samoin perustein ja samoilla ehdoilla kuin muille asukkaille eli tieteen ja taiteen tekemistä varten.

Hallituksen tiedossa ei ole, että säätiö olisi vuoden 2020 aikana antanut avustuksia, kokonaan tai osittain vastikkeettomia taloudellisia etuja tai tehnyt muita taloudellisia toimia, kuin mitä tässä toimintakertomuksessa on kuvattu, säätiölain tarkoittaman suppean lähipiirin kanssa. Lähipiiritoimien selvittämiseksi hallituksen jäseniä, asiamiestä, instituutin johtajaa ja tilintarkastajia on pyydetty ilmoittamaan säätiölle heidän tiedossaan olevat suppean lähipiirin kanssa tehdyt lähipiiritoimet.

Hallitus noudattaa stipendeistä päätettäessä tiukempaa esteellisyysohjeistusta kuin lain edellyttämä suppea lähipiiri. Opinnäytteiden ohjaajat eivät osallistu ohjattaviensa apurahahakemusten käsittelyyn, ja suorassa esimiessuhteessa olleet hallituksen jäsenet ovat jäävänneet itsensä alaistensa hakemusten käsittelystä.

Säätiö ei ole antanut lainoja, vastuuta tai vastuusitoumuksia suppeaan lähipiiriin kuuluville tai näiden puolesta.

Hallituksen ja valtuuskunnan valiokunnat

Nimitysvaliokunta, jonka tehtävänä on valmistella valtuuskunnalle esitys valtuuskunnan ja hallituksen uusista jäsenistä, kokoontui kerran vuoden aikana. Nimitysvaliokunnan muodostavat säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä hallituksen puheenjohtaja.

Hallituksen jäsenistä kootut neljä valiokuntaa valmistelivat toimialaansa kuuluvia asioita vuoden aikana.

Puheenjohtajiston tehtävänä on valmistella säätiön ja instituutin strategiaa sekä keskeisiä henkilöstövalintoja. Valiokuntaan kuuluivat Katariina Mustakallio, Jussi Laitinen, Kirsi Saarikangas ja Timo Viherkenttä.

Tutkimus- ja julkaisuvaliokunnan tehtävänä on linjata tutkimustoimintaa, tehdä esityksiä stipendiaateista, ohjata tieteellistä julkaisutoimintaa ja tukea julkaisusarjan päätoimittajaa. Valiokuntaan kuuluivat Katariina Mustakallio, Mika Kajava ja Marjo Kaartinen.

Opetus- ja kulttuurivaliokunnan tehtävänä on suunnitella ja valvoa instituutin kurssitoimintaa sekä huolehtia taiteellisen toiminnan laadusta. Valiokuntaan kuuluivat Kirsi Saarikangas, Mika Lavento ja Ira Westergård.

Hallinto- ja talousvaliokunnan tehtävänä on valvoa säätiön talousasioita ja sijoituksia sekä huolehtia erilaisista sopimusasioista. Valiokunta suunnittelee myös säätiön varainhankintaa. Valiokuntaan kuuluivat Jussi Laitinen, Ulla-Maija Forsberg, Timo Viherkenttä ja Sakari Wuolijoki.

Valiokuntien jäsenille ei makseta tehtävien hoidosta palkkiota mutta kohtuulliset matkakustannukset on korvattu pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuville.

Toimitilat

Suomen Rooman-instituutti toimii kahdessa kiinteistössä. Instituutin varsinainen toimipiste Villa Lante sijaitsee osoitteessa Passeggiata del Gianicolo 9–10, minkä lisäksi osoitteessa Via G. B. Falda 18 sijaitsevassa huoneistossa toimii instituutin asuntola. Suomen valtion kiinteistöomaisuuden uudelleenjärjestelyissä vuonna 2005 kiinteistöt on määritelty Suomen valtion omaisuudeksi. Niitä hallinnoi ulkoministeriö, jonka kanssa säätiöllä on vuokrasopimus. Säätiö on vastuussa instituutin toimitilojen vuokrasta vain, jos se saa vuokraa vastaavan summan avustuksena opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Villa Lanten kiinteistö valmistautuu lähivuosina suunniteltuun peruskorjaukseen, mutta pandemian takia ulkoministeriön virkamiehet ja sen suomalaiset konsultit eivät ole vuoden aikana voineet tehdä työmatkoja Roomaan. Arkkitehtitoimisto Livadyn (Pasi Kohonen, Panu Savolainen, Lauri Saarinen, Mia Puranen, Netta Böök, Kirsi Salonen) peruskorjausta varten tekemä historiallinen kartoitus ”Villa Lante al Gianicolo: rakennushistoriaselvitys” valmistui ja painettiin vuoden aikana.

Normaalien huoltotöiden lisäksi uusittiin vuoden aikana pääviemärin jätevesipumppu sekä vedenpehmentin. Taiteilijan ateljeessa ja alakirjastossa tehtiin maalaustöitä. Vuoden loppupuolella jouduttiin uusimaan myös vikavirtasuojakytkin, joka liitettiin ulkomuuriin tehtyyn uuteen sähkötauluun. Asukaskihtiön ja viereisen kylpyhuoneen putkistossa havaittiin vuoto, joka aiheutti salonen kattoon kosteusvahingon. Putkisto uusittiin kokonaan.

Korjaustyöt teki pääosin rakennusfirma A.Z., uuden jätepumpun Impresa Lumaca ja vedenpehmentimen Tecnofuel Impianti. Sähkötyöt teki Omnia Impianti (Alfredo Pierantozzi). Prof. Tancredi Carunchio on edelleen toiminut tarvittaessa konsulttina.

Säätiö on vuokrannut toimistohuonetta Helsingissä Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n toimistolla osoitteessa Kalliolinnantie 4. Säätiöllä on lisäksi arkistotila Tieteiden talossa ja vuokrattu pieni varastotila Herttoniemessä.

VII. TALOUS

Säätiön ja instituutin talouden perustana on opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämä yleisavustus, joka vuonna 2020 oli 780 000 euroa. Avustusta jäi koronaviruspandemian vuoksi käyttämättä 45 000 euroa, joka siirrettiin OKM:n luvalla käytettäväksi vuonna 2021. OKM myöntää säätiölle vuosittain myös vuokra-avustuksen, joka kattaa ulkoministeriön säätiöltä perimän vuokran Villa Lanten ja Via Faldan kiinteistöistä. Vuokra-avustus vuonna 2020 oli 410 727 euroa. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on vuonna 2017 myöntänyt säätiölle Tiedeinstituuttien avoin data -hankkeeseen erityisavustusta yhteensä 310 000 euroa, josta on vuoden 2019 tilinpäätöksessä tuottoa 91 439 euroa. Ulkoministeriöltä laskutettujen kiinteistöjen restaurointi- ja huoltokulujen tuottoja oli 24 645 euroa, minkä lisäksi ulkoministeriö on maksanut käyttökustannuskorvausta Pyhän istuimen edustuston tilasta (kahdelta vuodelta) 6760 euroa. Säätiö sai julkista tukea myös Tieteellisten Seurain Valtuuskunnalta 3600 euroa julkaisutoimintaan.

Säätiö saa lisäksi erilaisia avustuksia yksityisiltä tiedettä tukevilta säätiöltä erityisesti stipendi- ja kurssitoimintaan. Vuonna 2020 näitä avustuksia saatiin seuraavilta tahoilta: Jenny ja Antti Wihurin rahasto tuki Wihurin stipendiaattien työskentelyä sekä matkoja ja materiaalihankintoja yhteensä 24 477 eurolla sekä vuoden aikana Villa Lantessa vierailneiden residenssitaiteilijoiden työskentelyä 2200 eurolla. Föreningen konstsamfundet myönsi 9000 euroa Amos Anderson -stipendiin sekä rahoitti Göran Steniuksen muistomerkkiä 4750 eurolla ja vuotuista Amos Anderson -luentoa 500 eurolla. Waldemar von Frenckells stiftelse rahoitti arkkitehtiopiskelijakurssin järjestämistä 12 500 eurolla.

Säätiön merkittävimmät omat tuotot vuonna 2020 olivat residenssitoiminnan asumismaksut 21 052 euroa. Nämä tuotot jäivät koronaviruspandemian vuoksi vain noin kolmannekseen normaalivuoden tasosta. Villa Lanten Ystävät ry tuki instituutin toimintaa 5000 euron lahjoituksella. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli -7 771 euroa (vuonna 2019: 90 508 euroa).

Merkittävin kuluerä vuonna 2020 oli henkilökunnan palkat sivukuluineen, yhteensä 617 836 euroa (2019: 590 509 e). Vuokratuloja ja muita kiinteistökuluja oli 480 960 euroa (2019: 561 906 e). Muita kuluja oli 256 751 euroa (2019: 337 290 e).

Vuoden 2020 tilinpäätös oli 1423 euroa ylijäämäinen.

Myönnetyt stipendit

Säätiö myöntää vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä saamastaan yleisavustuksesta stipendit tieteellisen kurssin tai johtajan työryhmän sekä johdantokurssin opiskelijoille. Vuonna 2020 näitä stipendejä maksettiin yhteensä 26 200 euroa. Lisäksi yleisavustuksesta jaettiin stipendi yhden koulun Roomaan suuntautuneelle leirikoululle yhteensä 1800 euroa.

Jenny ja Antti Wihurin rahasto on vuodesta 1965 lähtien rahoittanut säätiön myöntämää stipendiä väitöskirjantekijälle vuoden mittaiseen tutkimustyöhön instituutissa. Vuonna 2020 työskentelystipendin suuruus oli 24 000 euroa. Wihurin stipendiaattina olivat vuonna 2020 FM Roosa Kallunki (30.7. asti) ja FM Miika Remahl (1.9. alkaen).

Föreningen Konstsamfundet ja säätiö jakavat vuosina 2017–21 Amos Anderson -stipendin instituutissa tehtävään tutkimukseen. Stipendin, jonka arvo on 9000 euroa, rahoittaa Konstsamfundet. Amos Anderson -stipendiaatti 2020 oli PhD Frederick Whitling.

Säätiö myönsi sijoitusomaisuutensa tuotoista 9000 euron arvoisen stipendin post doc -tutkijalle kolmen

kuukauden työskentelyyn Villa Lantessa. Post doc -stipendiaatti 2020 oli FT Miikka Tamminen.

Hallituksen tiedossa ei ole, että apurahojen ja avustusten vastaanottajiin kuuluisi säätiölain tarkoittaman suppean lähipiirin jäseniä.

Säätiön pääoma ja nimikkorahastot

Säätiöllä on myös hallussaan omia varoja sekä oman pääoman että lahjoituspääoman muodossa. Lahjoituspääomasta on muodostettu taseen liitetietoihin nimikkorahastot. Nimikkorahastot säilyttävät lahjoittajien muiston mutta ovat taseessa osa säätiön lahjoituspääomaa.

Sivistysrahaston alaiset nimikkorahastot:

1. Tarja ja Heikki Bergholmin rahasto
 2. Jane ja Aatos Erkon rahasto
 3. Jorma ja Liisa Ollilan rahasto
 4. Göran och Lisbet Stenius fond
 5. Yleisrahasto
- Sekä erikseen Tauno Simeon Kilpiäisen rahasto

Säätiön pääoma 31.12.2020

Peruspääoma	5045,64 €
Käyttöraho	74 048,33 €
Lahjoituspääoma	958 721,14 €

Säätiön varat on sijoitettu Evli-pankkiin täyden varainhoidon sijoitussalkkuun, jonka markkina-arvo vuoden 2020 lopussa oli 1 626 686 euroa (2019: 1 542 501 euroa) ja rahasto-osuuksien kirjanpitoarvo 1 586 558,98 euroa (2019: 1 589 085,33 euroa).

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastus

Säätiön kirjanpidosta, rahaliikenteestä ja palkanlaskennasta on vastannut vuodesta 2018 lähtien Aallon tilitoimisto säätiön asiamiehen avustamana. Instituutin kanslia on huolehtinut instituutin taloudesta, ja instituutin kirjanpito on yhdistetty säätiön kirjanpitoon kuukausittain. Italialaisilla työsopimuksilla palkatun henkilökunnan palkkalaskelmat on teetetty italialaisella konsultilla.

Valtuuskunta on valinnut säätiön tilintarkastajaksi tilikaudesta 2019 lähtien tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:n, päävastuullisena tiintarkastajana KHT Heidi Vierros. Tilintarkastuspalkkioita on maksettu vuonna 2020 yhteensä 4 962 euroa.

Liite 1: HENKILÖKUNNAN JULKAISUT²

Arja Karivieri

A3. 'Introduction', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 19-25

A3. (& Katariina Mustakallio), 'Contacts over the Sea: Evidence from Mosaics Decorating the Piazzale delle Corporazioni and the Terme delle Province', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 73-82.

A3. 'Living in Apartment Blocks and domus, Lighting in Homes and Public Spaces', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 123-127.

A3. 'Ostia as Centre of Production', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 209-218.

A3. 'Theatre and Pantomime, Gladiatorial Games and venationes – Animal Hunts', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 295-303.

A3. 'New Trends in Late Antique Religions, Beliefs and Ideas: Christianity, Judaism, Philosophy and Magic in Ostia', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 371-385.

A3. (toim. A. Karivieri & Ria Berg), 'Catalogue', teoksessa Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (ActaIRF 47), 2020, 449-525.

A3. 'Reading emotions in Pompeian wall paintings and mosaics', teoksessa Hedvig von Ehrenheim, Marina Prusac-Lindhagen (toim.), *Reading Roman emotions: Visual and textual interpretations*, Stockholm: Publikationsnämnden över de Svenska Instituterna vid Rom och Athen, 2020, 107-116.

A3. 'The Archaeology of Athens in Late Antiquity', teoksessa Ilinca Tanaseanu-Döbler, Leonie von Alvensleben (toim.), *Athens II: Athens in Late Antiquity*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2020, 73-82.

C2. A. Karivieri (toim.), *Life and Death in a Multicultural Harbour City: Ostia Antica from the Republic through Late Antiquity* (Acta Instituti Romani Finlandiae, vol. 47), 602 sivua.

² Julkaisuluokitus: A3 = vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli kirjan tai muun kokoomateoksen osana, B1 = vertaisarvioimaton kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä, B3 = vertaisarvioimaton tieteellinen kirjoitus, kirjan tai muun kokoomateoksen osa, C1 = Kustannettu tieteellinen erillisteos (monografia), C2 = Toimitettu tieteellinen teos, D4 = Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka –selvitys, E1 = yleistajuinen artikkeli

E1. 'Ostia, porten till Rom: Utställning i Tammerfors, Finland', *Medusa. Svensk tidskrift för antiken*, vol. 41, n:o 1, 39-45.

E1. 'Ostia, portti Roomaan -näyttely ja kansainvälinen Ostia-tutkimus' *Roma (Villa Lanten ystävien vuosikirja)* 19, 2020, 45-56.

Elina Pyy

A3. Pyy, E. "Maternal Absence and Heroic Identity in Virgil's *Aeneid*", teoksessa S. Huebner & D. Ratzan (toim.), *Missing Mothers: Maternal Absence in Antiquity*. Leuven: Peeters Publishers, 2020, 187-208.

C1. Pyy, E. *Women and War in Roman Epic*. Leiden: Brill, 2020.

Simo Örmä

B1. 'Changing Landscape of Gianicolo: the Garden of Villa Lante from Renaissance until Today', teoksessa Frank Claustrat & Françoise Pellicer (toim.), *The Internationalisation of Landscape Art: Then and Now*, Le Faune, 2020, 85-91.

B2. 'Il demone etrusco a Villa Lante. Un contributo alla *Nachleben* degli etruschi', teoksessa S. Örmä, K. Mustakallio & M. Silver (toim.) "*Mehr Licht*" – more light – più luce: *Studia in honorem Arja Karivieri*, Turku: Sigillum, 2020, 51-56.

C2. (toim. S. Örmä, K. Mustakallio & M. Silver) "*Mehr Licht*" – more light – più luce: *Studia in honorem Arja Karivieri*, Turku: Sigillum, 2020.

E1. (& Markku Koulu, Pekka Niemelä), 'Pliniuksen *Naturalis historia* ja ihminen', *Roma (Villa Lanten ystävien vuosikirja)* 19, 2020, 14-30.

Muut julkaisut

A3. Halonen, Marko 'Complex Tools for Complex Time: Solar, Stellar, and Lunar Cycles of Time in Medieval Roman Calendars', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 275-314.

A3. Heikkilä, Tuomas 'Time and the Eternal City', teoksessa Id. (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 1-14.

A3. Kaasik, Holger 'The Medieval Calendars of S. Pietro in Vaticano and S. Maria Maggiore in Rome', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 159-219.

A3. Kaasik, Holger 'Navigating the Cycles of Time: Calendar Dates and the Week in a 13th-Century Vatican Calendar', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 220-241.

A3. Kaasik, Holger 'Calendars in Use: Comparing S. Pietro in Vaticano and S. Maria Maggiore in Rome', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 242-274.

- A3. Kantola, Urpo 'Time Set in Stone: Temporal References in the Non-funerary Epigraphy of Rome (1000–1527 ad)', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 106-158.
- A3. Kiiskinen, Harri & Viitanen, Eeva-Maria, 'Methods of Excavation and Documentation', teoksessa M. Moltesen & B. Poulsen (toim.), *A Roman Villa by Lake Nemi. The architecture. The Nordic Excavations by Lake Nemi, loc. S. Maria (1998–2002)*, vol 1, Roma: Edizioni Quasar, 2020, 31-36.
- A3. Kiiskinen, Harri, 'Survey and Modelling', teoksessa M. Moltesen & B. Poulsen (toim.), *A Roman Villa by Lake Nemi. The architecture. The Nordic Excavations by Lake Nemi, loc. S. Maria (1998–2002)*, vol 1, Roma: Edizioni Quasar, 2020, 37-42.
- A3. Lukkari, Jasmin 'The Jubilee of 1300 as an Instrument of Time Control and Papal Power', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 59-105.
- A3. Pihko, Saku 'Temporal Expressions in Canonisation Processes and Diari, and the Perception of Time in Late Medieval Rome', teoksessa T. Heikkilä (toim.), *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020, 15-58.
- A3. Viitanen, Eeva-Maria, 'The Bath', teoksessa M. Moltesen & B. Poulsen (toim.), *A Roman Villa by Lake Nemi. The architecture. The Nordic Excavations by Lake Nemi, loc. S. Maria (1998–2002)*, vol 1, Roma: Edizioni Quasar, 2020, 83-148.
- A3. Viitanen, Eeva-Maria, 'The South Wing', teoksessa M. Moltesen & B. Poulsen (toim.), *A Roman Villa by Lake Nemi. The architecture. The Nordic Excavations by Lake Nemi, loc. S. Maria (1998–2002)*, vol 1, Roma: Edizioni Quasar, 2020, 253-280.
- C2. (toim. T. Heikkilä) *Time in the Eternal City: Perceiving and Controlling Time in Late Medieval and Renaissance Rome*, Leiden: Brill, 2020.
- D4. Kiiskinen, Harri, Satama, Manna, & Nissin, Laura. *Open Research Data of the Academic Institutes Abroad: Pilot projects (Version 1.0)*. Zenodo, 2020. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4118489>
- D4. Satama, Manna, Nissin, Laura, & Kiiskinen, Harri. *Loppuraportti: Tiedeinstituuttien avoin tutkimusdata -hanke 2018–2020*. Zenodo, 2020. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4323115>
- D4. Satama, Manna, Nissin, Laura, & Kiiskinen, Harri. *Digitaalisen aineistohallinnan käsikirja 1.1 (Version 1.1)*. Zenodo, 2020. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4327541>
- D4. Satama, Manna, Kiiskinen, Harri, & Nissin, Laura. *Toimintamalli digitaaliseen aineistohallintaan 1.1 (Version 1.1)*. Zenodo, 2020. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4327527>

Liite 2: TIETEELLISET ESITELMÄT JA SEMINAARIT

29.1. Esitelmä Carla Santoro & Taika Martikainen *Minna Canth, scrittrice finlandese (1844-1897): diritti civili ed emancipazione della donna*

19.2. Esitelmä Dr. Martine Boiteux (EHESS Paris) *Carnevale nella Roma papale*

21.2. *TourismA 2020: Ostia antica, cultura e vita quotidiana nel grande porto di Roma.*
Esitelmöitsijät: Arja Karivieri, Paola Germoni, Claudia Cecamore, Marjo Meriluoto, Ria Berg, Marxiano Melotti, Cristina Genovese, Carlo Pavolini, Guido Vannini, Giuliano Volpe.

27.5. Verkkoesitelmä Prof. Alessandro Viscogliosi (Sapienza Università di Roma) *Raffaello e la pianta di Roma antica*

4.–5.9. Verkkoseminaari *Egitto in ottica romana. Indagini sulla cultura.* Esitelmöitsijät: Filippo Coarelli, Nikola D. Bellucci, Anu Kaisa Koponen, Antonella Coralini, Ria Berg, Eva M. Mol, Rita Di Maria, Eric M. Moormann, Marja-Leena Hänninen, Arja Karivieri, Alfredo Sansone, Pierluigi Leone Gatti, Angela Bosco, Eleanora Voltan, Caitlín E. Barrett, Irene Bragantini.

20.10. Verkkoseminaari *Semanttinen web arkeologisessa tutkimuksessa liittyen Tiedeinstituuttien avoin tutkimusdata -hankkeeseen.* Alustajina Eero Hyvönen, Anna Wessman – Ville Rohiola, Johanna Enqvist, Katri Seppälä – Päivi Kouki, Rick Bonnie.

16.–17.11. Verkkoseminaari *Religious communities in Rome in the Great western schism* yhteistyössä École française de Rome'n kanssa. Esitelmöitsijät: Kirsi Salonen, Joëlle Rollo-Koster, James A. Palmer, Reima Välimäki, Ignacio García Lascurain Bernstorff, Teemu Immonen, Bénédicte Sère, Andreas Rehberg, Anna Esposito, Emanuele Carletti, Marika Räsänen.

9.12. Amos Anderson -luento verkkoesitelmänä Prof. Judith Herrin (King's College London): *Ravenna and the roots of European identity.*

17.12. Verkkoesitelmä Dos. Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto): *Childhood and youth in Late Antiquity: representations and realities.*

Circolo Gianicolense -seminaarit yhteistyössä Norjan-instituutin kanssa

16.9. Marie Elizabeth Berg Christensen (University of Copenhagen): *The secularisation of cultural heritage*; Sam Hardy (Norjan instituutti): *Trafficking of antiquities by refugees*

2.10. Miika Remahl (IRF): *Lions and hunting: Roman influences and depictions*

16.10. Christopher Siwicki (Norjan instituutti): *Opposition to public building in the Ancient World.*

28.10. Clara Stella (Norjan instituutti): *Women passing the baton of Catholic reformation*

15.11. Miikka Tamminen (IRF): *Hate speech against the Saracens. Anti-Islamic preaching and the persecution of muslims (13th-15th centuries)* (etäluentona)

Liite 3: KONSERTIT

L'Orecchio di Giano -konserttisarja

25.–26.7. Villa Giuliaassa *I naviganti del tempo: Sulle orme del Palestrina*. Ensemble Seicentonovecento, Flavio Colusso (johtaja).

17.9. Viva Vivaldi. Ensemble Barocco Italiano, solistina Stefano Bagliano (flauto dolce).

18.10. Villa Giuliaassa *Mito, Storia & Sogno di Farinelli* 3. Riccardo Broschin, Hassen, Porporan ja de Herrandon musiikkia. Ensemble Seicentonovecento, Flavio Colusso (johtaja), Antonio Giovannini (kontra-altto).

Muut konsertit

17.1. *Schola Gregoriana Aboensis: Canti sacri della Finlandia* Santa Maria dell'Anima-kirkossa.

Liite 4: PARLATORIO-PODCASTIN JAKSOT

Jakso 1 Elina Pyy ja antiikintutkija FT Samuli Simelius: *Onko USA uusi Rooma – miten antiikin demokratia vaikuttaa tämän päivän Yhdysvalloissa?*

Jakso 2 Elina Pyy ja väitöskirjatutkija Anna Repo: *Ylimystön ihmeraaka-aine sahrami – kuinka renessanssijan ruualla rakennettiin identiteettiä ja valtaa?*

Jakso 3 Elina Pyy ja keskiajan tutkija, kirkkohistorian professori Tuomas Heikkilä: *Valon juhlasta jouluksi – Miten kalentereissa voi nähdä historian valtataisteluita?*

Liite 5: MEDIANÄKYVYYS

Suomen Rooman-instituutti oli vuonna 2020 julkisuudessa ainakin seuraavissa medioissa:

Minna Canth-esitelmä ja samalla instituutti oli näyttävästi esillä *L'Osservatore Romano* -lehdessä 18.4. (Silvia Camisasca: 'Il mondo secondo Minna Canth').

Vapriikin Ostia-näyttelystä:

Museokeskus Vapriikki -Ostia, portti Roomaan, video 33 min (<https://areena.yle.fi/1-50486145>)

”Antiikin Rooman satamakaupungissa Ostiassa köydenpunoja kohtasi laivanvarustajan ja kamelienhoitaja orjien kiinniottajan, Katariina Mustakallion haastattelu 20.11. (Tiedeykkönen; <https://areena.yle.fi/audio/1-50634852>)

”Ostia, portti Roomaan”-kirjan esittely (14.2., Trivium-blogi, Tampereen yliopisto)

”Antiikin kaikuja”, Keskisuomalainen 22.2.

”Antiikin kaikuja Tampereella”, Savon Sanomat 24.2.

”Miesten salainen kultti? Se on nyt luennon aiheena Tampereen Vapriikissa”, Tamperelainen 24.2.

”Alumneille opastettu vierailu Vapriikin Ostia-näyttelyyn”, Tampereen korkeakouluyhteisö 4.3.

”Non urinare sulla tomba”, Società Dante Alighieri di Pori, Risto Ojanen maaliskuu (<https://www.porindanteseura.fi/diario-it/non-urinare-sulla-tomba/>)

”Berliini pandemian aikaan (ja Ostia-näyttely...), blogi Sanna Aro-Valjus 15.3. (<http://elamankrestomatia.blogspot.com/2020/>)

”Ostia – portti Roomaan”, blogi Maijastina Kahlos, 17.3. (<https://maijastinakahlos.net/ostia-portti-roomaan/>)

”Mostre nel mondo”, politicamentecorretto.com 11.4. (<https://archivio.politicamentecorretto.com/2020/04/11/mostre-nel-mondo/>)

”Ostia pysyy Tampereella tammikuuhun – Koronan takia ovensa sulkeneen Vapriikin suosikkinäyttely pääsee jatkoajalle”, Tamperelainen 20.4.

Arja Karivieren Syntymäpäivähaastattelu ”Antiikin aarreaitta: ihminen on sama mutta posti kulki paremmin”, Aamulehti 24.8. (Kari Pitkänen)

”Grano toteutti Ostia, portti Roomaan -näyttelyn kaikki suuret pinnat”, Grano 10.11. (<https://www.grano.fi/ajankohtaista/grano-toteutti-ostia-portti-roomaan-nayttelyn-kaikki-suuret-pinnat>)

Lisäksi Ostia-näyttelyn tapahtumat Aamulehden ajankohtaispalstalla

L’Orecchio di Giano-konsertista ”Viva Vivaldi” 17.9. oli mainintoja seuraavilla sivustoilla:

<http://www.informagiovaniroma.it/>

<https://criticaclassica.wordpress.com/>

<http://www.findglocal.com/>

<http://o6o6o8.it/>

Instituuttia ja sen historiaa käsitellään myös vuonna 2020 ilmestyneessä teoksessa:

Vainio-Korhonen, Kirsi & Korhonen, Mikael (2020), *Matka Roomaan. Keskiajalta nykypäivään*. Turku: Sigillum.

Liite 6: FENESTRA FINNORUM –BLOGISSA JULKAISTUT KIRJOITUKSET

Taiteilijan kuvapäiväkirja (7.1. Tiina Rajakallio)

Italian kielen anglismit sanomalehdissä (17.1. Hanna Vehmas)

Taiteilija Sigrid Aminoffin jalanjäljissä vuoden 1946 Italiassa (24.1. Tiina Lamminen)

Tietokirjailijan mietteitä kukkulan laelta (12.2. Tiina Luomanen)

Kiduttajanaiset Trajanuksen voitonpylväessä (26.2. Jussi Rantala)

Elämää Roomassa koronaviruksen aikaan (13.3. Linda Jokela)

#Andràtuttobene eli etätöissä instituutilla (23.3. Magda Hukari)

Ostia, Euroopan historian merkkipaalu (24.4. Magda Hukari)

Vita wihuristiae – wihuristin tunnustuksia (4.5. Roosa Kallunki)

Rooma, etätyö ja kadonnut huhtikuu (21.5. Magda Hukari)

Tuoleista ja tasavallasta (3.6. Kaius Tuori)

Saving Laila's Legacy – Laila Pullisen jalanjäljissä Roomassa (13.10. Ellaveera Björk)

Haaveita hanhenkaulapaistista (11.11. Pekka Niemelä)

Stadion kaupungin hurmostilana antiikissa ja nykypäivänä (11.12. Anselmi Moisander)

Kuvatekstit:

Kansi: Yksityiskohta Villa Lantesta. Kuva: Sataedun valokuvauksen opiskelijat, Villa Lante al Gianicolo 1518–2018 -kirjan työryhmä

Sivu 4: Garibaldiini Luigi Michelin rintakuva. Kuva: Linda Jokela

Sivu 11: Johtajan työryhmä instituutissa. Kuva: Linda Jokela

Sivu 12: Konsertti Viva Vivaldi 17.9.2020. Kuva: Linda Jokela

Sivu 13: Parlatorio-podcastin logo. Kuva: Sataedun valokuvauksen opiskelijat, Villa Lante al Gianicolo 1518–2018 -kirjan työryhmä. Grafiikka: Jaksomedia.

Sivu 17: Villa Lante al Gianicolo. Kuva: Babi Brasileiro